

Folketingets Kulturredvalg
Christiansborg
1240 København K

Kulturministeren

Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K

Tlf : 33 92 33 70
Fax : 33 91 33 88
E-mail : kum@kum.dk
Web : www.kum.dk

31. marts 2015

Folketingets Kulturredvalg har den 5. marts 2015, efter ønske fra ikkemedlem af udvalget (MFU) Erling Bonnesen (V), stillet mig følgende spørgsmål, nr. 151 (Alm. del), som jeg hermed skal besvare.

Spørgsmål:

Med henvisning til henvendelse af 26. februar 2015 fra Peter Nordquist, jf. KUU alm. del - bilag 118, bedes ministeren kommentere synspunkterne udtrykt i henvendelsen og redegøre for de rejste problemstillinger, samt oplyse hvilke initiativer ministeren agter at tage til løsning af problemet vedrørende tilgængelighed på lige fod for alle danskere til det dansk fælleshistoriske materiale.

Svar:

Jeg har anmodet Rigsarkivet om en udtalelse, og Rigsarkivet har i den forbindelse oplyst, at arkivet har været i kontakt med Peter Nordquist vedrørende Rigsarkivets hjemmel til at opkræve betaling for at foretage arkivundersøgelser, samt hvorledes disse opkrævede midler anvendes af Rigsarkivet. Rigsarkivet har i mail af 4. marts 2015 svaret Peter Nordquist følgende: "Rigsarkivet kan med hjemmel på finansloven udføre arkivundersøgelser mod betaling. Hovedparten af indtægterne går dels til dækning af de lønomkostninger, der er forbundet med at gennemføre arkivundersøgelsen, dels til dækning af andre faste omkostninger (husleje, el, varme mv.) ved drift af den indtægtsdækkede virksomhed, som gennemfører de pågældende undersøgelser. Har den samlede indtægtsdækkede virksomhed overskud, kan dette anvendes til at gennemføre aktiviteter under Rigsarkivets ordinære virksomhed."

Rigsarkivet oplyser derudover følgende:

"Rigsarkivet skal bemærke, at den indledende sammenligning mellem udlån af biblioteksbøger fra et folkebibliotek og anvendelsen af originale arkivalier - der ofte er unika - ikke ses at være en helt analog sammenligning.

Det skal endvidere bemærkes, at den tyverisag, der foranledigede en analyse af Rigsarkivets sikring, ikke drejede sig om materiale, ”der blev glemt afleveret”. Der var tale om decideret tyveri, hvilket der også faldt dom for d. 17. maj 2013 i Københavns Byret. Denne sag afstedkom, at Rigsarkivet udarbejdede en analyse vedr. sin sikring og mundende ud i en række tiltag for at forbedre den. Det var i den forbindelse, at Rigsarkivet i juni 2013 lukkede for brugen af originale arkivalier andre steder end på Rigsarkivets læsesale. Baggrunden var, at analysen viste, at lande, vi normalt sammenligner os med på arkivområdet, fandt fjernlånsordningen risikabel sikringsmæssigt, og at den dermed ikke findes i disse lande. Rigsarkivet fandt dermed ikke at kunne opretholde fjernlånsordningen, hvilket Kulturministeriets Sikringsudvalg bakkede op om.

Rigsarkivet har i skrivende stund læsesale i København, Viborg, Åbenrå, Århus og Odense. Rigsarkivet anerkender, at stoppet for adgang til fjernlån medfører, at det bliver mere besværligt og omkostningsfuldt for brugere, der ikke bor i nærheden af en af Rigsarkivets læsesale, at benytte originale arkivalier. Rigsarkivet ser det naturligvis som sit formål at stille arkivalier til rådighed for brugere, men et andet og lige så væsentligt formål er at sikre arkivaliernes bevaring herunder sikring heraf. Hvad angår muligheden for at tilbyde fjernlån, har Rigsarkivet måttet tillægge sikringen af arkivalierne afgørende betydning.

Rigsarkivets digitaliseringsvirksomhed er gennem de sidste år taget til i omfang. Det materiale, som stilles til rådighed for brugerne på de digitale tjenester, er emnemæssigt blevet langt bredere, end det tidligere var tilfældet. Digitaliseringen har bl.a. til formål at give alle brugere, uanset bopæl, lige adgang til så meget arkivmateriale som muligt, således at brugere - som Peter Nordquist – kan tilgå arkivalier via egen computer.

Rigsarkivet har i alt digitaliseret ca. 40 mio. billedfiler af arkivalier og kan således oplyse, at der indtil videre ligger ca. 30 mio. billedfiler af arkivalier tilgængelige for alle på Rigsarkivets digitale tjenester.

Rigsarkivet opstiller her en liste over større grupperinger af arkivalier, der er digitaliseret og kan findes via Rigsarkivets arkivdatabase Daisy:

- Ansøgninger om erindringsmedaljer - For deltagelse i krigene 1848-50 og 1864
- Arkivskabte registre, søgemidler m.m.
- Arkivskabte registre, registraturer og andre søgemidler, kartoteker, brevskriverlister
- Borgerlig vielse 1923-1960
- Brandforsikrings- og taksationsprotokoller
- Christian 5.s matrikel, 1681-1683
- Den kongelige Fødsels- og Plejestiftelse
- Hovedprotokoller og udsætterprotokoller indtil 1918/1925
- Djurs Sønder-Mols herredsfogeds arkiv
- Familieretlige sager – Københavns Overpræsidium Journaler indtil 1936

- Folketællinger - 1787-1930
- Geheimekonseilet 1670-1770
- Hammerum herredsfogeds arkiv
- Hjørring byfogedarkiv
- Indscannede tingbøger 1927-2000
- Justitsprotokoller fra nogle af de nørrejske retskredse
- Kirkebøger fra Sjælland, Fyn og Nørrejylland - Primært ministerial- og kontramministerialbøger
- Kong Valdemars jordebog -1190-1300
- Københavnske lægdsruller og navneregistre - 1847-1940
- Lægdsruller, hele landet - 1789-1931
- Matrikler for Århus købstad
- Mindeblade for faldne 1914-1918
- Orlogsværftets skibstegninger -1630-1890
- Registre til skøde- og panteprotokoller
- Realregistre, personregistre og kronologiske registre
- Skiftearkivalier
- Søgemidler i amtsarkiverne - journaler, konceptbøger, kopibøger, registraturer m.m.
- Sønderjyske personregistre 1874-1960/69
- Tinglysningsarkivalier
- Tønder købstads arkiv - dele af arkivet, 1243-1869
- Viborg landstings dombøger ”

Jeg henholder mig til Rigsarkivets oplysninger.

Marianne Jelved